

JARROHLIK CHOKLASH VOSITALARI TASNIFI

ALFRAGANUS UNIVERSITY

Farmatsevtika va kimyo kafedrasi dotsenti v.b.

Xudoyberdiyev Olloqul Isaqovich

Annotatsiya

Maqolada jarrohlik amaliyotida qo'llaniladigan choklash vositalarining tasnifi, fizik-mexanik xususiyatlari, biologik mosligi hamda klinik qo'llanish sohalari tahlil qilindi. Zamonaviy sintetik va biologik chok materiallarining afzalliklari, so'rilish mexanizmlari va tanlanish mezonlari yoritildi. Jarrohlik natijalarini yaxshilashda to'g'ri chok materiali tanlashning ahamiyati asoslandi.

Kalit so'zlar: jarrohlik choki, chok materiallari, so'riluvchi chok, so'rilmaydigan chok, monofilament, multifilament, ligatura.

Аннотация

В статье рассмотрена классификация хирургических шовных материалов, их физико-механические свойства, биосовместимость и области клинического применения. Освещены преимущества современных синтетических и биологических нитей, механизмы их рассасывания и критерии выбора. Обоснована роль правильного выбора шовного материала в улучшении хирургических результатов.

Ключевые слова: хирургический шов, шовные материалы, рассасывающиеся нити, нерассасывающиеся нити, монофиламент, мультифиламент, лигатура.

Abstract

The article analyzes the classification of surgical suture materials, their physicomachanical properties, biocompatibility, and clinical applications. The advantages of modern synthetic and biological sutures, absorption mechanisms, and selection criteria are described. The importance of proper suture selection for improving surgical outcomes is substantiated.

Keywords: surgical suture, suture materials, absorbable sutures, non-absorbable sutures, monofilament, multifilament, ligature.

Kirish

Jarrohlik amaliyotida to'qimalarni tiklash va gemostazni ta'minlashda choklash vositalari muhim o'rin tutadi. To'g'ri tanlangan chok materiali jarohat bitishini tezlashtiradi, infeksiya xavfini kamaytiradi va operatsiya natijalarini yaxshilaydi. Zamonaviy jarrohlikda choklash vositalari biologik mosligi, mexanik mustahkamligi va so'rilish xususiyatiga ko'ra keng tasniflanadi.

Tadqiqot maqsadi

Jarrohlik choklash vositalarining zamonaviy tasnifini tizimlashtirish va ularning klinik qo'llanish mezonlarini tahlil qilish.

Materiallar va usullar

Maqola tibbiy adabiyotlar, jarrohlik qo'llanmalari va klinik tavsiyalarni tahlil qilish asosida tayyorlandi. Chok materiallarining fizik-mexanik va biologik xususiyatlari solishtirma tahlil qilindi.

Natijalar va muhokama

Jarrohlik choklash vositalarining umumiy tasnifi

Jarrohlik choklash vositalari bir necha asosiy belgilariga ko'ra tasniflanadi:

1. So'rilish xususiyatiga ko'ra

1. So'riluvchi chok materiallari

Organizmدا fermentativ yoki gidrolitik yo'l bilan parchalanadi:

ketgut

poliglaktin (Vicryl)

poliglikolik kislota (Dexon)

polidioksanon (PDS)

Afzalliklari:

ikkilamchi chokni olish talab qilinmaydi

ichki to'qimalarda qulay

Kamchiliklari:

mustahkamlik vaqt o'tishi bilan kamayadi

2. So'rilmaydigan chok materiallari

Organizmida parchalanmaydi:

ipak

poliamid (naylon)

polipropilen (Prolene)

polyester

metall sim

Afzalliklari:

yuqori mexanik mustahkamlik

uzoq muddatli fiksatsiya

Kamchiliklari:

ba'zan olib tashlash zarur

2. Tuzilishiga ko'ra

Monofilament choklar

Bir tolali ipdan iborat:

kam infeksiya xavfi

past to'qima reaksiyasi

elastik

Multifilament choklar

Ko'p tolali o'rilgan:

yaxshi tugun ushlaydi

moslashuvchan

yuqori kapillyarlik (infeksiya xavfi)

3. Kelib chiqishiga ko'ra

Tabiiy chok materiallari

ketgut

ipak

paxta

Sintetik chok materiallari

poliglikolik kislota

poliglaktin

polipropilen

poliamid

poliester

Sintetik choklar biologik inertligi va barqarorligi bilan ustun hisoblanadi.

4. Qo‘llanish sohasiga ko‘ra

teri choklari

ichki a‘zolar choklari

tomir choklari

oftalmologik choklar

ortopedik choklar

Masalan, tomir jarrohligida monofilament polipropilen, ichki a‘zolarida esa so‘riluvchi sintetik choklar keng qo‘llanadi.

Chok materialiga qo‘yiladigan talablar

Ideal jarrohlik chok materiali:

biologik inert bo‘lishi

yuqori mustahkamlikka ega bo‘lishi

oson tugunlanishi

kapillyarligi past bo‘lishi

sterilizatsiyaga chidamli bo‘lishi

to‘qima reaksiyasi minimal bo‘lishi kerak

Xulosa

Jarrohlik choklash vositalari so‘rilish xususiyati, tuzilishi, kelib chiqishi va qo‘llanish sohasiga ko‘ra tasniflanadi. Zamonaviy jarrohlikda sintetik monofilament va so‘riluvchi chok materiallari biologik mosligi va infeksiya xavfi pastligi sababli ustun hisoblanadi. Operatsiya natijasi ko‘p jihatdan to‘g‘ri chok materiali tanlashga bog‘liq.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Sabiston Textbook of Surgery. – Elsevier, 2022.
- 2.Townsend C. Surgical Techniques. – 2021.
- 3.Kirk R. General Surgical Operations. – 2020.
- 4.Brunicardi F. Schwartz’s Principles of Surgery. – 2023.
- 5.Ethicon Suture Guide. – Johnson & Johnson, 2022.
- 6.UzR SSV jarrohlik klinik protokollari, 2021.